

گزارش عملکرد

بهداشت، ایمنی و محیط زیست

۱۴۰۱-۱۴۰۰



HSE

۳	سخن آغازین
۴	وضعیت تولیدات صنعت پتروشیمی
۶	مدیریت شرایط اضطراری و پدافند غیرعامل
۷	مدیریت کربن و انتشار گازهای گلخانه‌ای
۸	بهبود مدیریت پسماند در صنعت
۹	پویش ملی ایران سر سبز
۱۰	کسب عناوین برتر در صنایع سبز کشور
۱۱	آموزش و پژوهش (ارتقاء فرهنگ HSE)
۱۲	توسعه پایدار و روند کاهش آلاینده‌ها
۱۳	نظارت و پیگیری بر برنامه‌های ارتقاء ماهشهر HSE



سخن آغازین



داود عمادی

مدیر بهداشت، ایمنی و محیط زیست

توسعه پایدار که اولین بار در سال ۱۹۶۲ مطرح گردید، بحثی است که به سلامت و رفاه محیط‌زیستی، اقتصادی و اجتماعی برای امروز و فردا می‌اندیشد و در واقع به معنی استفاده بهینه از منابع و مواهب طبیعی است، به طوری که شرایط حیات و بقا برای نسل آینده آسیب نبیند.

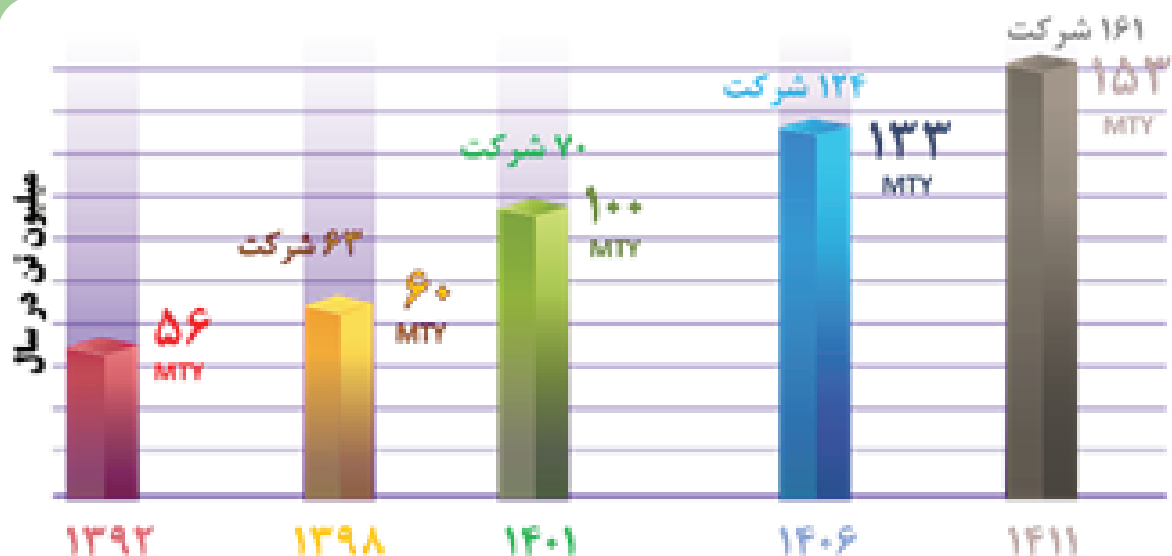
توسعه پایدار از دیدگاه کمیسیون جهانی محیط‌زیست و توسعه، توسعه‌ای است که نیازهای حال حاضر را فراهم می‌کند، بدون آنکه توانمندی و قابلیت‌های نسل‌های آینده برای تأمین نیازهای خودشان را به مخاطره بیندازد.

سیستم مدیریت HSE یک ابزار مدیریتی برای کنترل و بهبود عملکرد بهداشت، ایمنی و محیط‌زیست در همه برنامه‌های توسعه و پروژه‌های صنعتی یا تشکیلات سازمانی است و با ایجاد بستر فرهنگی خلاق و نگرشی نو و نظام‌مند در راستای توسعه پایدار و کرامت انسان حرکت می‌نماید. این سیستم به طور یکپارچه و با همگرایی و چیدمان هم‌افزایی نیروهای انسانی، امکانات و تجهیزات و با استفاده

از سیستم آموزش کارآمد، ممیزی‌های دوره‌ای، ارزیابی و بهبود مستمر، موجب به حداقل رساندن اثرات نامطلوب صنعت بر محیط و افزایش اثرات مطلوب آن از طریق تأمین ایمنی همه جانبه کلیه کارکنان و همکاران سازمان، تجهیزات و تأسیسات و به صفر رساندن حوادث و آسیب‌های ناشی از کار از طریق کنترل یا حذف شرایط ناایمن و ارتقای سطح بهداشت افراد از طریق اعمال راهکارهای کنترلی مدیریتی، مهندسی و اجرایی در کلیه سطوح سازمان و همچنین صیانت از محیط‌زیست به عنوان سرمایه بشریت می‌گردد.

گسترش تکنولوژی‌های نوین گرچه رفاه را افزایش می‌دهد اما به موازات خود مخاطرات جدیدی را نیز پیش روی بشر قرار می‌دهد که غلبه بر آن‌ها نیازمند احساس مسئولیت همگانی در اجرای برنامه‌های بهداشت، ایمنی و محیط‌زیست برای محافظت از جان انسان‌ها، محیط‌زیست و سرمایه‌های ملی می‌باشد. این نگرش، توسعه صنعت پتروشیمی کشور را به سمت ایجاد یکپارچگی در مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط‌زیست سوق داده است و با همت تمامی همکاران در صنعت پتروشیمی این مهم در سطح صنعت استقرار یافته و به صورت مستمر پیگیری می‌شود.



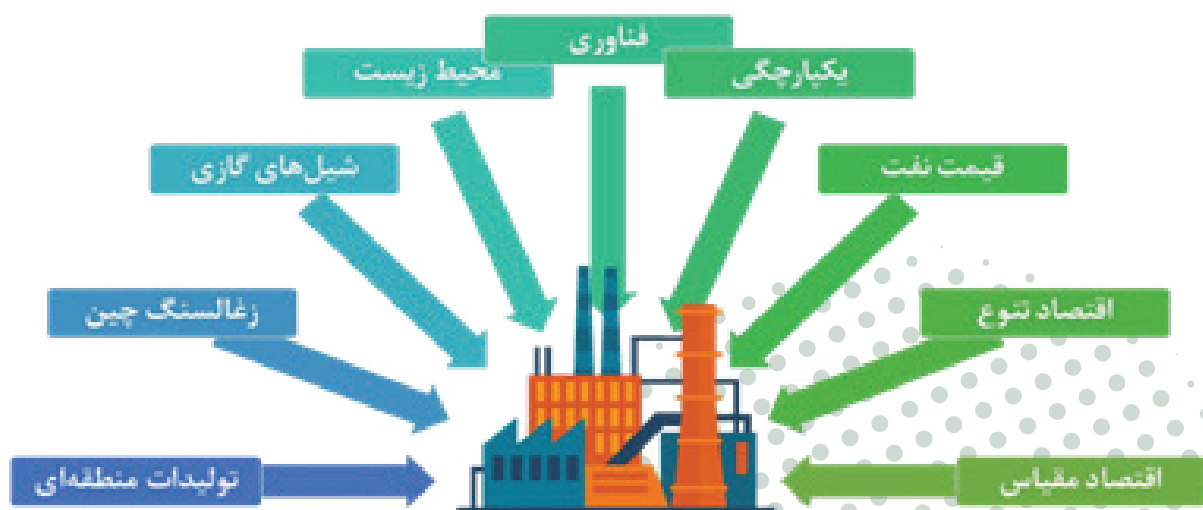


ظرفیت تولید پتروشیمی دنیا، سهم ۲ درصدی خود را حفظ کند، بایستی ظرفیت خود را تا ۹۰ میلیون تن در سال می‌رساند که این امر در سال گذشته تحقق یافت. اگر ایران تا سال ۲۰۴۰ به دنبال افزایش سهم است، باید از میزان تولید ۹۰ میلیون تن در سال عبور کند که برنامه‌ریزی‌های توسعه‌ای صورت گرفته نشان می‌دهد جهش‌های اساسی در این حوزه اتخاذ شده است.

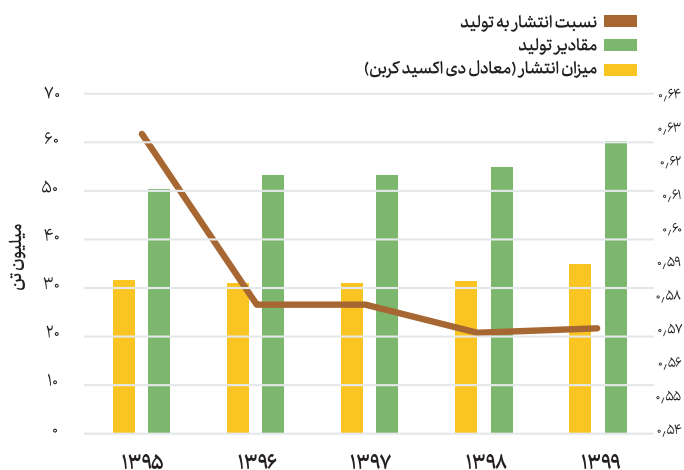
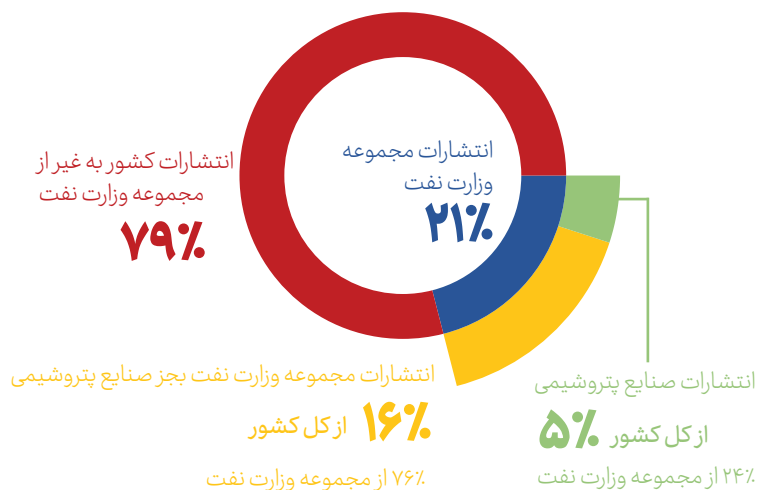
سایر طرح‌های مصوب پتروشیمی در مراحل مختلف اجرا قرار دارد و پیش بینی می‌شود در سال‌های آتی با تکمیل و راه‌اندازی طرح‌های جدید، ظرفیت تولید این صنعت به حدود ۱۳۰ میلیون تن برسد.

کشور ایران از ظرفیت تولید عظیم و روبه‌رشد صنعت پتروشیمی دنیا، سهمی در حدود ۲٪ را دارد. برای اینکه ظرفیت تولید پتروشیمی ایران بتواند تا سال ۲۰۴۰ همراه با رشد ۴۰ درصدی

عوامل مؤثر بر صنعت پتروشیمی



مدیریت کربن و انتشار گازهای گلخانه‌ای



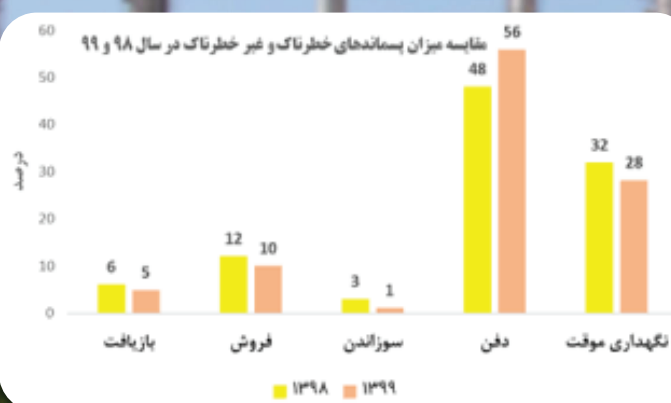
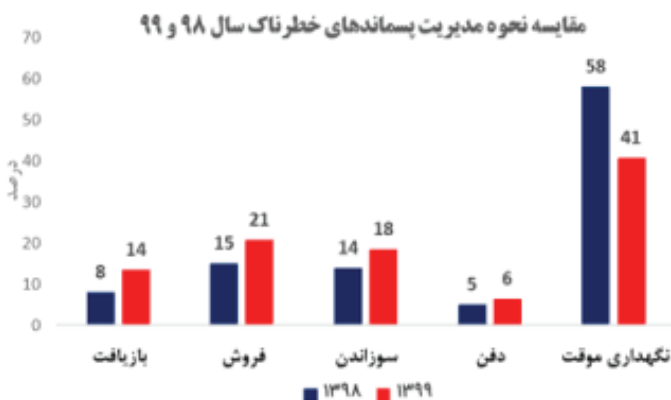
براساس برآوردهای انجام شده تغییرات میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای در صنعت پتروشیمی حد فاصل سال‌های ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۸ روند کاهش داشته و نشان می‌دهد اطلاع‌رسانی، فرهنگ‌سازی و استقرار سامانه گزارش‌گیری گازهای گلخانه‌ای در تغییر نگرش شرکت‌های تولیدی به سوی کنترل مقدماتی شرایط و حرکت به سوی کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای موثر واقع شده است.

در آخرین برآوردهای صورت گرفته میزان انتشارات کل کشور در حدود ۶۹۰ میلیون تن برآورد شده که مجموعه وزارت نفت ۲۱ درصد از این انتشارات را به خود اختصاص داده که با این حساب صنعت پتروشیمی ۵ درصد از انتشارات کل کشور و ۲۴ درصد از انتشارات مجموعه وزارت نفت را شامل می‌شود.

این روند کاهشی تنها در سال ۱۳۹۹ بواسطه افزایش شرکت‌های تولیدی در جهش دوم صنعت پتروشیمی برعکس شده که این افزایش انتشار با وجود افزایش نرخ تولیدات صنعت پتروشیمی در سال ۱۳۹۹ نسبت به سال‌های گذشته امری طبیعی و اجتناب ناپذیر است با این حال توجه به این نکته ضروری است که با وجود افزایش نرخ تولیدات صنعت پتروشیمی نسبت به سال‌های گذشته نتوانسته نرخ انتشار گازهای گلخانه‌ای صنعت پتروشیمی به نسبت میزان تولیدات بزند. تغییرات نرخ انتشار به میزان تولیدات صنعت از سال ۱۳۹۵ تاکنون روند کاهشی داشته و یا ثابت مانده است. این مسئله نشان می‌دهد با وجود افزایش شرکت‌های تولیدی، اصول پایه برای جلوگیری از افزایش ناگهانی انتشارات، مصرف انرژی مازاد و هدر رفت منابع رعایت می‌شود.

پیگیری‌های صورت گرفته در زمینه مدیریت کربن در صنعت پتروشیمی با برآورد سالانه موجودی انتشار صنعت همراه شده است.

بهبود مدیریت پسماند در صنعت



مدیریت پسماند در صنعت پتروشیمی با هدف کاهش تولید، افزایش بازیافت و مدیریت اصولی پسماندهای پایه گزاری شده است. در سال ۱۳۹۹، هدف گذاری های صورت گرفته نه تنها محقق شده بلکه نتایج حاصل از تحلیل داده ها نشان می دهد با کاهش مقادیر بیش از هدف تعیین شده، مدیریت پسماندها گام در مسیر درستی گذاشته و ادامه این روند نقطه روشنی در حفاظت و حراست از محیط زیست و افزایش بهره وری از منابع خواهد بود. از مهمترین دستاوردهای حوزه مدیریت پسماند در صنعت پتروشیمی می توان به موارد زیر اشاره کرد:

کاهش تولید پسماند
خطرناک به میزان

۲۹%

افزایش ضریب بازیافت
پسماند به میزان

۲۴%

کاهش نگهداری موقت
پسماند به میزان

۲۷%

پویش ملی ایران سر سبز

یکی از مهم‌ترین فعالیت‌های صنعت پتروشیمی در راستای کنترل انواع آلودگی‌ها استفاده مناسب از فضای سبز به تناسب توسعه و گسترش صنایع می‌باشد. در این زمینه علاوه بر گسترش فضای سبز، به تنوع محیطی گیاهان سازگار با طبیعت هر منطقه توجه شایانی شده است. برای بهبود شرایط در زمینه توسعه فضای سبز در سطح کشور، صنعت پتروشیمی با همکاری سازمان منابع طبیعی و جنگلداری، توافقات چند جانبه‌ای تنظیم کرده که در پی آن توسعه فضای سبز صنعتی بجای زمین صنعتی در مساحت کشور و متناسب با نیازمندی‌های پیش‌بینی شده منابع طبیعی احداث خواهد شد. این پروژه که سه سال به طول می‌انجامد، با افزایش تعداد شرکت‌های پتروشیمی و تکمیل طرح‌های جهش دوم به سرانجام رسیده و در سطح کشور پراکنده می‌شوند.

همکاری هلدینگ‌ها و شرکت‌های پتروشیمی در توسعه

تعیین گونه‌های سازگار در هر منطقه

تعیین نقاط اولویت‌دار بجای زمین صنعتی

توافقات کلان با منابع طبیعی

مسئولیت اجتماعی

الزام قانونی

ایجاد و توسعه فضای سبز در مناطق تعیین شده در سراسر کشور

پایداری فضای سبز ایجاد شده و کاهش مصرف آب

زمین‌های نیازمند پوشش گیاهی در سراسر کشور با نظر منابع طبیعی

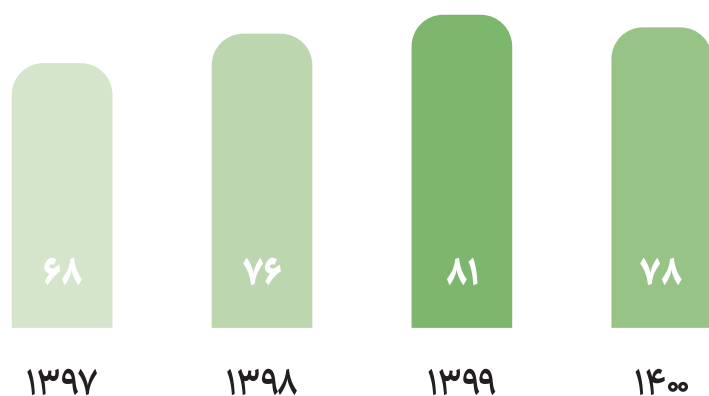
همکاری شرکت ملی صنایع پتروشیمی با منابع طبیعی و جنگلداری

بودجه در نظر گرفته شده برای هزینه‌کردهای این بخش

ایجاد ۱۰٪ فضای سبز به نسبت فضای صنعتی

کسب عناوین برتر در صنایع سبز کشور

درصد سهم صنایع سبز پتروشیمی
از کل صنایع سبز حوزه نفت، گاز و پتروشیمی

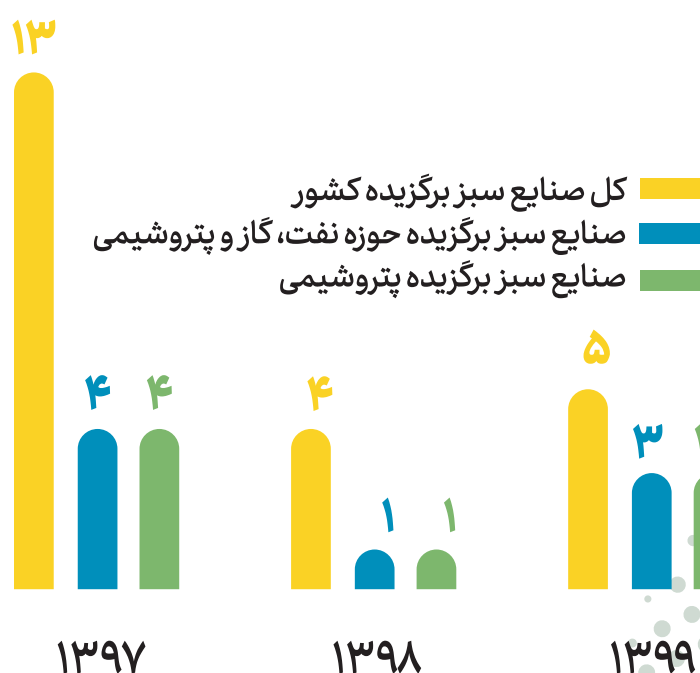


صنعت پتروشیمی با تداوم فعالیت‌های همه جانبه در راستای اجرا و عملی کردن شاخص‌ها و معیارهای تعریف شده سازمان حفاظت محیط زیست، همچون سال‌های گذشته در بیست و سومین همایش ملی واحدهای صنعتی، معدنی و خدمات سبز نقش پررنگی ایفا کرد. در این همایش تعداد ۱۸ واحد در مجموعه نفت، گاز و پتروشیمی به عنوان شرکت‌های صنعتی و خدماتی سبز شناخته شدند که صنعت پتروشیمی کشور با ۱۴ شرکت منتخب، سهم ۷۸ درصدی از صنایع سبز این مجموعه را به خود اختصاص داد.

کسب ۱۰۰ درصدی سهم صنایع سبز حوزه نفت و گاز و پتروشیمی، بیشترین سهم را در صنایع برگزیده سبز کشور نیز کسب کرد و مفتخر به دریافت تندیس زرین شد.

در این بین صنعت پتروشیمی با ۵ عنوان منتخب از میان ۶ صنعت برگزیده کشور، ضمن کسب ۱۰۰ درصدی سهم صنایع سبز حوزه نفت و گاز و پتروشیمی، بیشترین سهم را در صنایع برگزیده سبز کشور نیز کسب کرد و مفتخر به دریافت تندیس زرین شد.

در این بین صنعت پتروشیمی با ۵ عنوان منتخب از میان ۶ صنعت برگزیده کشور، ضمن



آموزش و پژوهش (ارتقاء فرهنگ HSE)

یکی از راه های ارتقا فرهنگ بهداشت، ایمنی و محیط زیست سازمان، آموزش مباحث مربوطه به کارکنان می باشد. اقدامات صورت گرفته مدیریت HSE شرکت ملی صنایع پتروشیمی در این حوزه متناسب با نیازسنجی های به عمل آمده، شامل موارد زیر است:



حمایت از پایان نامه های دانشجویی
مقاطع دکتری و کارشناسی ارشد با
هدف ارتقاء سطح کیفی دانش فنی و
تعامل میان صنعت و دانشگاه

دوره های آموزشی تخصصی
برگزار شده



۶ عنوان قرارداد

آموزش تخصصی کارکنان و
مدیران صنعت بالغ بر

۱۷۰۰ نفر ساعت

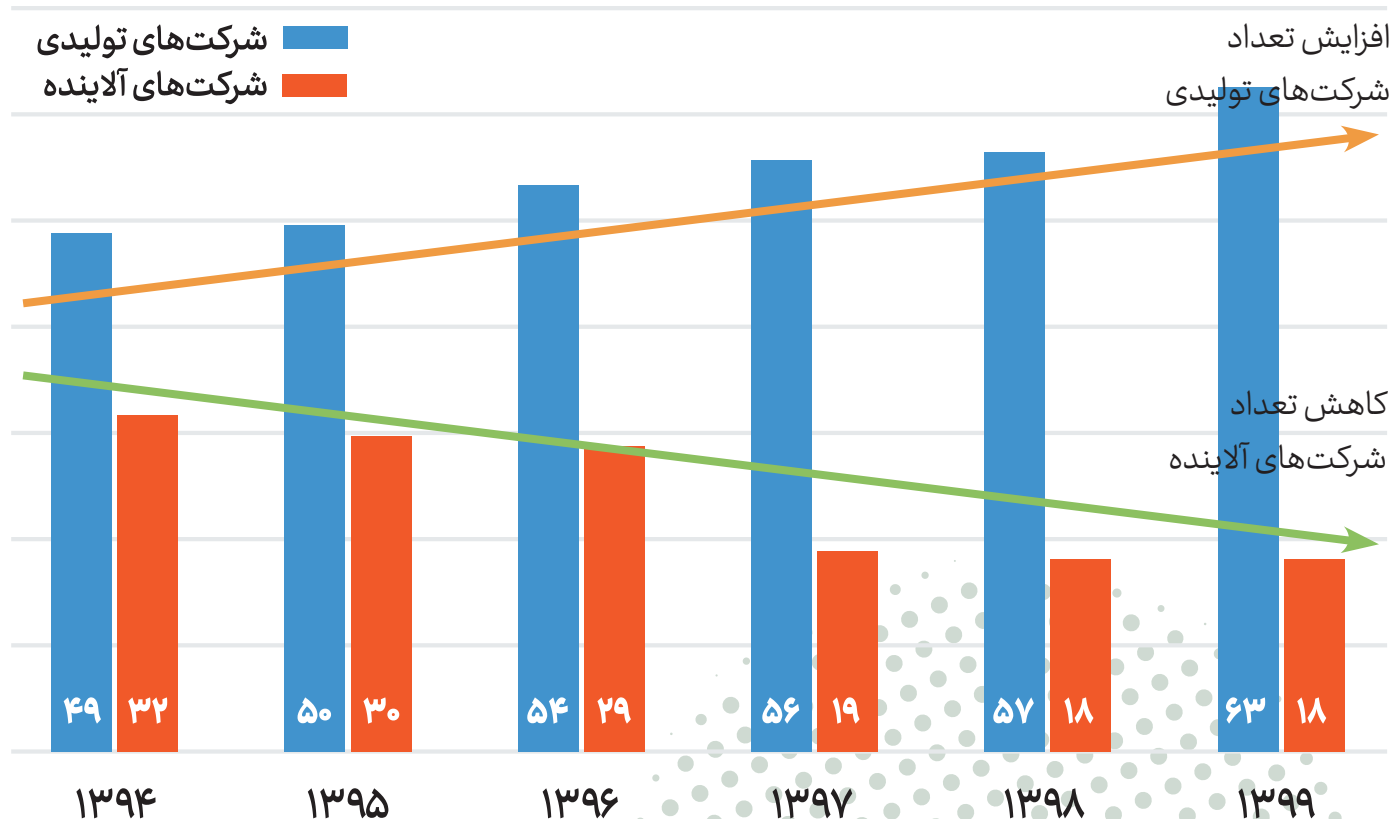


۱۳ دوره

توسعه پایدار و روند کاهش آلاینده‌ها

چنین شرایطی، صنعت پتروشیمی با هدف دستیابی به رشد و توسعه پایدار که یکی از مباحث عمده کشورها به ویژه کشورهای در حال توسعه به شمار می‌رود و به جبران عقب ماندگی‌ها و رسیدن به توسعه معتدل و همه جانبه که در نهایت به بهبود به بهبود وضع زندگی همه اقشار مردم منجر می‌گردد، همواره بهبود کیفیت محیط زیستی را در فعالیت‌های صنعتی سرلوحه کار قرار داده و به همین منوال توانسته با وجود افزایش تعداد شرکت‌های تولیدی، روند نزولی شرکت‌های مشمول پرداخت عوارض آلاینده‌ها را حفظ نماید.

در حال حاضر بر اساس تبصره یک ماده ۳۸ قانون مالیات بر ارزش افزوده پالایشگاه‌های نفت و واحدهای پتروشیمی، علاوه بر مالیات و عوارض متعلق موضوع این قانون، مشمول پرداخت یک درصد (۱٪) از قیمت فروش به عنوان عوارض آلاینده می‌باشند. براساس این قانون شرکت‌های تولیدی پتروشیمی ذاتاً مشمول پرداخت عوارض آلاینده بوده و طبیعتاً توسعه صنعت پتروشیمی با افزایش تعداد شرکت‌های آلاینده همراه خواهد بود مگر در شرایطی که عدم آلاینده‌ها شرکت‌ها برای سازمان حفاظت محیط زیست محرز باشد. در



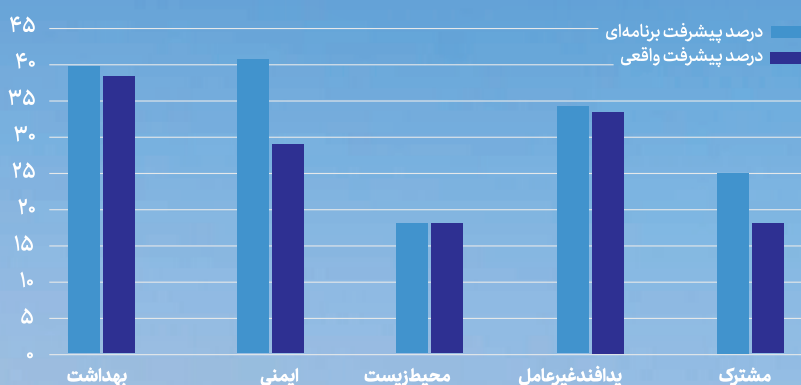
نظارت و پیگیری بر برنامه‌ها

از سال ۱۴۰۰ برنامه‌های ارتقاء HSE منطقه ویژه اقتصادی پتروشیمی (ماهشهر) در تمامی حوزه‌های تخصصی بهداشتی، ایمنی، محیط زیست و پدافند غیرعامل در قالب یک برنامه ۵ ساله تدوین شد که پیاده‌سازی آن‌ها با نظارت و پیگیری مستمر مدیریت HSE شرکت ملی صنایع پتروشیمی همراه شد. با تمرکزی که بر روی منطقه ماهشهر اعمال شد، با توجه به مشکلات عدیده در خصوص تأمین بودجه و تجهیزات مورد نیاز، بازهم شاهد نزدیکی پیشرفت واقعی برنامه‌ها به پیشرفت برنامه‌ای آن‌ها هستیم که نشان دهنده حرکت منسجم HSE در منطقه ماهشهر است.



سای ارتقاء HSE ماهشهر

گزارش پیشرفت کلی به تفکیک هر حوزه



Health



Safety



Environment

